

Ekonomiavdelningen
Håkan Mårtensson
E-post: hakan.martensson@regionjh.se

2025-08-13

RUN/28/2025

PM Uppföljning av regional verksamhet som bedrivs i annan verksamhetsform

Inledning

Regionala utvecklingsnämnden har enligt sitt reglemente i uppdrag att bevaka och tillvarata Region Jämtland Härjedalens intresse vid bolags- och föreningsstämmor i följande organisationer: Almi Företagspartner Mitt AB, Peak Innovation AB, Torsta AB, Vattenbrukscentrum Norr AB, Coompanion kooperativ utveckling i Jämtlands län, Jämtland Härjedalen Turism ekonomisk förening, kommunalförbundet Norrlands Nätverk för Musikteater och Dans och Stiftelsen Jamtli. En del i uppdraget är att följa upp den verksamhet som organisationerna bedriver. Nämndens uppföljning av ovanstående verksamheter ska enligt nämndens uppföljningsplan för 2025 ske vid nämndens sammanträde i september.

Denna rapport ska redovisa om verksamheterna bedriver sin verksamhet i enlighet med Region Jämtland Härjedalens beslut och de eventuella avtal som tecknats med verksamheten. Uppföljningen utgår från det ansvar som regionala utvecklingsnämnden har enligt gällande Regler för Region Jämtland Härjedalen som ägare i bolag och medlem i föreningar och förbund (RS/451/2019).

Uppgifter om de ägarombud och styrelseledamöter som Region Jämtland Härjedalen utsett eller nominerat till respektive organisation återfinns i regionens förtroendemannaregister, Förtroendevalda i Region Jämtland Härjedalen (tromanpublik.se).

Almi Företagspartner Mitt AB

Verksamhet

Almi Företagspartner Mitt AB:s verksamhet ska vara att stärka utvecklingen av länets näringsliv och verka för en hållbar tillväxt för små och medelstora företag. Bolaget ska, på uppdrag av Almi Företagspartner AB, bedriva verksamhet i enlighet med statlig förordning om regionala utvecklingsbolag i form av rådgivning och finansiering.

Ägande: Region Jämtland Härjedalen äger 24,5 procent.

Risk: Låg.

Engagemang/bidrag: 6 160 074 kr för år 2024 och även för år 2025.

Syfte och uppdrag

Bolagets kärnverksamhet är utlåning i kombination med affärsutveckling. Bolaget ska tillhandahålla de lån och garantier som ingår i koncernens produktutbud samt de nationella kunderbjudandena inom affärsutveckling. Affärsutvecklingsverksamhet utöver de nationella kunderbjudandena ska utgå från det identifierade behoven hos små och medelstora företag i Jämtlands län. Bolaget inkluderar även dotterbolaget Almi Invest Mitt AB, som investerar i lovande start-ups och scale-ups via riskkapitalfonder, där den tredje fonden i Almi Invest Mitt AB ("Fond III") startade i januari 2024. Bedömningen är att bolagets syfte och uppdrag uppfylls väl.

Måluppfyllelse

Bolaget har under 2024 haft 10 specifika koncerngemensamma mål.

År 2024 var i det stora hela ett framgångsrikt år för bolaget ur målsynvinkel. Det svåra konjunkturläget och snabbt ökande problem att få bankfinansiering i tidiga skeden och på för banken små belopp har å ena sidan gjort att Almi är viktigare än någonsin, men att större krediter minskat. Gröna lån har fått restriktioner från EU gällande ändamålen, vilket gör att det varit svårt att hitta passande ärenden.

Att nå 193 av 200 stycken lån placerar bolaget på andra plats i koncernen och 60% över snittet i koncernen om man tar hänsyn till marknadens storlek.

Antal kunder översteg målsättningen och speglar en lyckosam lansering av hållbarhetsdialoger och ett aktivt uppsökande arbete mot småföretagen i regionen. Kunderna är också mycket nöjda med insatserna med ett snittbetyg på 4,5, i nivå med koncernsnittet. Andelen kvinnor hamnade på målet 40%. I relation till andelen kvinnor som driver företag i regionen är detta nästan dubbelt så hög andel.

Ekonomisk situation

Bolaget strävar efter ett nollresultat och 2024 hamnade nära detta med -157 tkr på en omsättning på 29 863 tkr. Låneverksamheten bedrivs på kommission från moderbolaget och påverkar inte resultatet i dotterbolaget.

Sammanfattande analys och bedömning

Bolaget är generellt välskött och åstadkommer goda resultat i verksamheten. Det pågår en nationell konsolidering av de regionala Almi-bolagen. För Region Jämtland Härjedalens del innebär det ingen förändring, då vårt Almi-bolag redan är harmoniserat med Mellersta Norrlandområdet. I samband med denna omstrukturering så har en ny bolagsordning och ett nytt ägardirektiv antagits, vilket fastställdes på bolagets årsstämma den 24 april 2025.

Peak Innovation AB

Verksamhet

Peak Innovation AB arbetar med att stärka länets konkurrens- och attraktionskraft för att möjliggöra en hållbar tillväxt. Det görs primärt genom att erbjuda en inkubatormiljö där nystartade företag med innovativa idéer kan utvecklas.

Ägande: Peak Innovation AB ägs av Stiftelsen Zenit, Samling Näringsliv, Region Jämtland Härjedalen, Krokoms kommun, Åre kommun och Östersunds kommun. Region Jämtland Härjedalen äger 7,5 procent.

Risk: Medel.

Engagemang/bidrag: För 2024 och även för 2025 har vi finansierat 1 500 000 kr gentemot Inkubatorns verksamhet. I nuläget pågår diskussioner med övriga ägare inför år 2026.

Syfte och uppdrag

Under hösten 2024 har ägarna upprättat ett nytt ägardirektiv med en ny inriktning för verksamheten. Det nya ägardirektivet innebär att verksamheten konsolideras med ett tydligare fokus på att utveckla Inkubatorn. Konsekvensen av ägardirektivet är att verksamheten under 2025 kommer att söka nya huvudmän för två pågående projekt.

Måluppfyllelse

Under 2024 har Peak Inkubator skapat tydliga resultat för bolagen de arbetar med. Flera startups har tagit viktiga steg mot marknad, kund och kapital – och uppmärksammats nationellt. Inkubatorn har varit ett nav för affärsutveckling, matchning och finansiering, i nära samverkan med aktörer som Almi, Inkubatorkollegor nationellt, Mittuniversitetet, Ignite Sweden, E14 Invest och Norrlandsfonden. Peak Inkubator är en viktig del i det nationella ekosystemet genom SISP och en bro till det nordiska innovationssamarbetet genom starka relationer till inkubatorerna i Trondheim. Bolaget gör gemensamma event som Mid Nordic Demo Day, där samarbete sker kring bolag, matchningar och kapital. Under 2024 så har 10 nystartade bolag varit knutna till Peak Inkubator.

Ekonomisk situation

I årsredovisningen framgår att bolaget har haft rörelseintäkter om 20 981 tkr rörelsekostnaderna har uppgått till 23 304 tkr, vilket ger ett negativt rörelseresultat om 2 322 tkr främst orsakat av kostnader i samband med omställningen till det nya ägardirektivet. Efter finansiella intäkter och kostnader och bokslutsdispositioner så uppgår årets förlust till 14 tkr vilket föreslås överföras i ny räkning, vilket innebär att 13 786 tkr kronor överföres i ny räkning. Peak har idag en stark balansräkning vilket ger en uthållighet under omställningsperioden.

Sammanfattande analys och bedömning

Peak befinner sig i en konsolideringsfas för att baserat på det nya ägardirektivet koncentrera sig på att utveckla inkubatorverksamheten. 2025 kommer att bli ett omställningsår där man etablerar inkubatorn och påbörjar arbetet med att hitta former för hur man ska utveckla inkubatorn framåt.

Torsta AB

Verksamhet

Torsta AB:s ändamål är att på uppdrag av Jämtlands Gymnasieförbund driva Torsta AB gymnasieutbildning inom naturbruk med inriktningarna skogsbruk, lantbruk, naturturism och

djurvård. Utbildningen sträcker sig över tre år och kombinerar teoretiska och praktiska moment för att ge eleverna den kompetens som krävs för att direkt kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Bolaget bedriver även ett utvecklings- och utbildningsjordbruk, som utgör en central del av verksamheten. Vidare har Torsta AB i uppdrag från Region Jämtland Härjedalen att arbeta med landsbygdsutveckling, där bolaget aktivt verkar för att främja en hållbar utveckling och stärka förutsättningarna för näringslivet inom regionen.

Ägande: Region Jämtland Härjedalen äger 45 procent.

Risk: Medel.

Engagemang/bidrag: 7 800 tkr/år genom upphandlade tjänster.

Under året så har Region Jämtland Härjedalen och Torsta AB förlängt avtalet om de upphandlade tjänsterna. Avtalet löper till och med 2030-12-31.

Syfte och uppdrag

- Stimulera landsbygdsutveckling genom gröna näringar utifrån strategiska prioriteringar i regionens styrande strategier, program och handlingsplaner,
- Arbeta för att driva utvecklingen samt applicera nya tekniker och metoder för att öka effektivitet och hållbarhet i länets råvaruproduktion inom gröna näringar,
- Verka för att länet fortsätter att framgångsrikt producera bas- och spetsprodukter inom gröna näringar, samt att länets råvaror i högre utsträckning förädlas inom länet. Den gröna omställningen ska drivas på av bolaget genom utvecklandet av nya cirkulära affärsmodeller och ekosystemtjänster,
- Driva egna projekt inom gröna näringar samt bidra till genomförande av projekt med annan huvudman inom gröna näringar eller andra områden utifrån beslutade strategiska prioriteringar,
- Bedriva vuxen- och uppdragsutbildningar för att möjliggöra kunskapsspridning samt kompetensutveckling inom gröna näringar. Vidare öka kompetensen hos länets medborgare att "odla mer själva" och att de när de konsumerar gör medvetna val som utgör grunden för förverkligandet av en långsiktig hållbar utveckling.

Bedömning: Bolagets syfte och uppdrag uppfylls väl.

Måluppfyllelse

Kostnadseffektiv gymnasieutbildning

Ja

Gå med positivt resultat innan avskrivningar, över rullande treårsperiod	Ja
Soliditet på 5–15 %	Ja 38,1%
Attraktiv utbildningssamordnare	Ja
Kompetens inom jord och skog	Ja
Vara en inspirationskälla för landsbygdsutveckling	Ja
Ta till vara möjligheter som finns i EU fondprogram	Ja
Nära samverkan med näringslivet	Ja
Beakta människors lika värde	Ja

En utvärdering gjordes av Region Jämtland Härjedalen och en av Torsta AB genom upphandlad, oberoende aktör. Tydligt i dessa var den höga graden av leverans där Torsta har visat stor måluppfyllelse och hög relevans i arbetet, vilket stärker Torstas roll i länet och för de gröna näringarna.

Ekonomisk situation

År 2024 redovisade bolaget ett årsresultat om 37 tkr. I den preliminära årsredovisning som erhållits för 2024. Det framgår att omsättningen har uppgått till 62 968 tkr och rörelsens kostnader inklusive resultat från finansiella poster, bokslutsdispositioner och skatt har uppgått till 62 931 tkr. Detta ger ett årsresultat om 37 tkr, som föreslås balanseras i ny räkning, vilket ger ett fritt eget kapital om 3 493 tkr.

Sammanfattande analys och bedömning

Bolaget är välskött och når till mycket stor del uppsatta mål. Den förlängning av avtalet som man kommit överens om med Region Jämtland Härjedalen skapar arbetsro och möjlighet till långsiktig utveckling under de kommande åren.

Vattenbrukscentrum Norr AB

Verksamhet

Vattenbrukscentrum Norr AB ska bedriva fiskeavel, i första hand med röding och förse näringen med rom från senaste selektionsomgång från avelsarbetet. Bolaget skall utgöra bas för Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och annan huvudmans verksamhet med tillämpad forskning inom främst avel, foderutveckling och fiskodlingsteknik samt för annan fiskbiologisk forskning i mån av plats. Bolaget ska, i mån av plats, producera sättfisk från lokala fiskstammar. Bolaget ska också bedriva olika utbildningsaktiviteter.

Ägande: Region Jämtland Härjedalen äger 20%.

Risk: Låg.

Engagemang/bidrag: 0 kr/år.

Syfte och uppdrag

Bolagets syfte är att säkerställa en forskningsstation i Kälarne som är ändamålsenlig, samt att forskning och försök på de ekonomiskt intressanta arterna utgår från och företrädesvis utförs i Kälarne. Vidare ska bolaget ha en god och stadigvarande relation med SLU, vilka även är en ägare och prioriterad kund. I samarbete med SLU ska bolaget fortsätta samt utveckla avelsprogrammen på röding (Arctic Superior) och regnbåge. Bolaget ska också vara ett kunskapscentrum för vattenbruket, med inriktning mot de för verksamheten aktuella arterna och kommersiellt vattenbruk.

Bedömning: Bolagets syfte och uppdrag uppfylls väl.

Måluppfyllelse

Bolagets engagemang inom forskning- och utvecklingsprojekt (FoU) har vuxit de senaste åren. Under 2024 var VBCN partner eller underleverantör i ett tiotal FoU-projekt ledda av SLU, Mittuniversitetet samt VBCN själva. Samtliga projekt är inriktade på hållbar utveckling av svenskt vattenbruk och omfattar ämnen som fiskars reproduktionsbiologi, fertilitet, genetik, epigenetik, hälsa och välfärd, samt cirkulär industri.

Ekonomisk situation

Bolagets ekonomiska förmåga är fortsättningsvis mycket god. Av den totala årsomsättningen 2024 utgjorde avelsprogrammets finansiering via SLU:s regleringsbrev och livsmedelsstrategin ca 50%, försäljning av rom och levande fisk ca 30% och intäkter via forskning- och utvecklingsprojekt ca 20%. Totala intäkter var 10 327 tkr och kostnaderna var 8 208 tkr vilket innebär ett rörelseresultat på 2 119 tkr. Det finansiella resultatet var positivt 266 tkr vilket efter bokslutsdispositioner och skatt ger ett resultat efter skatt på 1 467 tkr.

Sammanfattande analys och bedömning

Bolaget är stabilt och levererar bra resultat. En av delägarna har aviserat att man eventuellt vill sälja sin post om 20 % av aktierna, vissa inledande diskussioner har förts. Ett nytt ägardirektiv har tagits fram fastställdes vid årsstämman i maj 2025.

Coompanion Kooperativ utveckling i Jämtlands län

Verksamhet

Coompanion Kooperativ utveckling i Jämtlands län är en ekonomisk förening med säte i Östersund. Föreningen har till ändamål att tillhandahålla kvalificerad information, utbildning och rådgivning om kooperativt och socialt företagande och på så sätt främja medlemmarnas ekonomiska intressen. Föreningen är del av en nationell organisation, där Jämtlands län är en av 25 regionala föreningar.

Medlemskap: Region Jämtland Härjedalen är medlem.

Risk: Låg.

Engagemang/bidrag: 162 925 kr/år.

Syfte och uppdrag

Föreningen syfte är att:

- Aktivt verka för att skapa nya arbetstillfällen och i övrigt utveckla länet,
- Aktivt verka för utbildning om den kooperativa historien, idén, ekonomin och särarten inom grundskolan, gymnasieskolan, folkhögskolan, högskolan och studieförbunden,
- Främja forsknings- och utvecklingsverksamhet om kooperativt och socialt företagande,
- I samverkan med etablerad och ny Kooperation främja de kooperativa idéernas utbredning.

Bedömning: Föreningens syfte och uppdrag uppfylls väl.

Måluppfyllelse

Föreningen har under året slutfört två förstudier;

- Projekt Stärkta färdigheter för smart specialisering inom sociala och kooperativa företag och Lokalfinansiering för stärkt entreprenörskap.
- Även förstudien Nod för inkluderande arbetsliv har genomförts, som kommer att följas upp med ett 3-årigt projekt som startas upp under 2025.
- Ett större projekt har startats.
- SING, Synergos inom Nordens Gröna Bälte, är ett Interreg-projekt (2024-2026) där ett samarbete sker med Coompanion Västernorrland och KBT Fagskole i Trondheim. Målet är att stärka små och medelstora företag genom hållbar tillväxt, innovation och fler jobbstillfällen – med särskilt fokus på glesbygdsområden på båda sidor av gränsen.

Bedömning: Bolagets mål kopplar väl till regionplanens mål för Utvecklingskraft i hela länet.

Ekonomisk situation

2024 redovisade föreningen ett negativt rörelseresultat om 257 tkr.

I årsredovisningen för 2024 framgår att intäkter uppgått till 3 515 tkr. Rörelsekostnaderna inklusive finansiella poster och skatt var 3 550 tkr, vilket ger ett negativt resultat om 35 kr. Resultatet för 2024 föreslås balanseras i ny räkning, vilket gör att fritt eget kapital minskar till 1 332 tkr.

Sammanfattande analys och bedömning

Föreningen levererar ett bra resultat både vad gäller verksamhetsplan och ekonomi.

Jämtland Härjedalen Turism ekonomiska förening

Verksamhet

Jämtland Härjedalen Turism är en ekonomisk förening med säte i Östersund. Föreningen har till ändamål att fungera som regional branschorganisation för besöksnäringen och mot ersättning bedriva projekt för medlemmarna samt verka för utveckling och marknadsföring av medlemmarnas verksamheter.

Medlemskap: Region Jämtland Härjedalen är medlem.

Risk: Medel

En upphandling inom besöksnäringens utveckling med avtalsstart 2025-01-01 har under 2024 genomförts. Föreningen Jämtland Härjedalen Turism lämnade det vinnande anbudet vilket innebär att Regionens Engagemang/bidrag för de kommande 4 åren är 2 247 000 kr/år, liksom en serviceavgift om 11 570 kr/år.

Syfte och uppdrag

Föreningens verksamhet är uppdelat i tre olika delar:

1. Strategi & Process: Initiera och påverka i strategiska frågor
 - Vara drivande i processer, utredningar och samarbeten,
 - Agera lots avseende projekt- och annan finansiering
 - Leverera beslutsunderlag, statistik och fakta.
2. Kompetens & Lärande: Inspirera, samordna och genomföra
 - Vara aktiv inom trendspaning och omvärldsbevakning,
 - Ta initiativ till utbildningsinsatser och genomföra studieresor,
 - Ge konsultation och coaching.
3. PR & Lobbying: Kommunicera, påverka och bygga relationer
 - Bevaka och agera i för besöksnäringen viktiga frågor genom remissyttranden och annan medverkan,
 - Förse branschföreträdare som media, turoperatörer och transportörer med imageskapande material primärt för digital användning,
 - Koordinera överenskomna insatser.

Bedömning: Föreningens syfte och uppdrag uppfylls väl.

Måluuppfyllelse

Föreningen har under året drivit ett flertal stora projekt, bland annat Projektet Samverkan för besöksnäringen i Jämtland Härjedalen (SMART) som påbörjades 1 januari och nu har avklarat sitt första år och arbetar vidare med att utveckla en tydligare bild av besöksnäringens roll för regionens utveckling. Jämtland Härjedalen Turism (JHT) har under mars till december 2024 genomfört delprojekt 3 i 'Organisering av vandringsleder' som finansierats av Naturvårdsverket. Andra projekt har varit bland annat SUB, Sustainable Arctic and Peripheral biking tourism, 2023–2026 och Samverkan och utveckling av campingar i Jämtland Härjedalen 2024–2026. 2024 års Turismdagen gick av stapeln 17 oktober i Storlien på Högfjällshotellet. För fjärde gången i egen regi anordnades en dag för att uppmärksamma besöksnäringen och dess betydelse för Jämtland Härjedalen. Föreningens mål kopplar väl till regionplanens mål för Utvecklingskraft i hela länet.

Ekonomisk situation

I årsredovisningen för 2024 framgår att omsättningen uppgått till 9 588 tkr. Rörelsekostnaderna inklusive finansiella poster och skatt var 9 262 tkr, vilket gav en vinst om 53 tkr. Vinsten för 2024 föreslås balanseras i ny räkning, vilket gör att fritt eget kapital uppgår till 3 461 tkr.

Sammanfattande analys och bedömning

Föreningen är välskött. Region Jämtland Härjedalen har under 2024 tecknat ett 4-årigt avtal om tjänster inom besöksnäringens utveckling, med avtalsstart 2025-01-01. Då regionens nuvarande ekonomiska engagemang utgör en betydande del av föreningens finansiering, kommer avtalet att få stor betydelse för föreningens framtida verksamhet. Kontinuerlig dialog förs med föreningen för att säkerställa uppföljning av avtalet och god tillgänglighet till information från bägge avtalsparter.

Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD)

Verksamhet

Norrlands nätverk för musikteater och dans (NMD) är ett kommunalförbund med fyra medlemmar; Region Jämtland Härjedalen, Region Västernorrland, Region Västerbotten och Region Norrbotten. NMD bildades 1997. I nätverket ingår fyra ensembler/konstnärliga enheter vars produktioner/utbud kompletterar varandra. Dessa är Estrad Norr från Jämtland Härjedalen, Norrdans från Västernorrland, Norrlandsoperan från Västerbotten samt Piteå Kammaropera från Norrbotten. NMD styrs av ett förbundsfullmäktige samt en förbundsstyrelse, vars förtroendevalda ledamöter utses vart fjärde år efter ordinarie val. Verksamheten finansieras av statsbidrag via kultursamverkansmodellen samt via regionala bidrag. Det senare finansierar driften av kommunalförbundet. NMD fördelar årligen turnébidrag till de i nätverket ingående ensemblerna och har en deltidsanställd verksamhetsledare/koordinator, vars kontor återfinns i Gunnarsbyn, Bodens kommun.

Syfte och uppdrag

Regionens engagemang i NMD motiveras av att medverka till gränsöverskridande samarbeten för att möta gemensamma utmaningar och möjligheter samt att öka tillgängligheten till professionell musikteater och dans för alla i norra Sverige. Enligt förbundsförordningen är verksamhetens syfte att

- medverka till att musikteater/opera och dans blir tillgängligt för alla lokalt, regionalt, nationellt och internationellt,
- administrera till NMD beviljade bidrag för turnéverksamhet och ökad publiktilgänglighet,
- ansvara för övergripande koordinering av turnéverksamhet för de i nätverket ingående ensemblerna/konstnärliga enheterna, samt
- tillföra övergripande perspektiv avseende geografisk spridning av föreställningar och därmed utgöra del av vardera medlemsregions kulturpolitiska målsättningar.

Måluppfyllelse

2024 turnerade sex produktioner inom ramen för NMD-samarbetet; tre dansproduktioner samt tre musikteater/opera-föreställningar, varav totalt två riktad till en barnpublik:

- Våroffer, Norrdans (barn- och familjeföreställning)
- Midnight Oil, Norrdans
- Stolthet och Fördom, Norrlandsoperan

- Shoegaze, Norrdans
- Virginia Woolf, Piteå Kammaropera
- Önskningsgarnas Ö, Estrad Norr (barn- och familjeföreställning)

Totala antalet föreställningar uppgick 2024 till 133 stycken, varav 76 dansföreställningar. Publiksnittet ökade förra året till 133 personer (+26 jämfört med föregående år). NMD:s måluppfyllelse mäts bland annat via två indikatorer: antal kommunala nedslag samt antal föreställningar utanför respektive ensembles hemregion.

Enligt årsredovisning och revisionsberättelse 2024 bedömer styrelse och revisorer att verksamheten 2024 har god måluppfyllelse.

Ekonomisk situation

2024 redovisade NMD ett positivt resultat om 244 tkr. Den större delen av medlen, 12 mkr, fördelar NMD årligen som turnébidrag och tillgänglighetsmedel. Av resterande medel utgör lön till anställd och revision de största kostnadsposterna. Intäkterna 2024 bestod främst av statligt stöd via Kultursamverkansmodellen om 3 mkr/medlemsregion, totalt 12 mkr, samt regional finansiering om 230 tkr/medlemsregion, totalt 920 tkr.

Att NMD ånyo redovisar plusresultat är en konsekvens av återhållsamhet och försiktighetsprincip. Förbundsstyrelsen och förbundsfullmäktige har, efter pandemin, fortsatt att företrädesvis ha digitala möten. Endast vid ett tillfälle per år ses de förtroendevalda i NMD:s regi.

Sammanfattande analys och bedömning

NMD har en god kulturpolitisk förankring i de fyra medlemsregionerna. Ett orosmoment är den statliga finansieringen av kultursamverkansmodellen som under 2025 minskade med 0,61%. Regionerna kan inte kompensera för detta bortfall. Inflationen är inte heller på en stabil nivå, vilket påverkar de medel NMD förfogar över.

De i nätverket ingående ensemblerna drabbas dubbelt; dels via minskade statsbidrag hos respektive huvudman, men även av det faktum att kostnadstäckningen för turnéverksamhet blir allt sämre, då värdet på NMD's turnébidrag urholkas. I farans riktning är att någon av medlemsregionerna tvingas prioritera och inte längre orkar bära ansvaret för att turnélägga högkvalitativ musikteater/opera eller dans. I den stunden utmanas hela idén med NMD som samarbetsprojekt och kommunalförbundet måste avvecklas. Norrlands nätverk för musikteater och dans är en smart kulturpolitik i praktik. Alla fyra parter är över tid tillfreds med vad som kommer ut av samarbetet vilket bäddar för ett fortsatt kvalitativt turnésamarbete.

Stiftelsen Jamtli

Verksamhet

Regionen är, tillsammans med Östersunds kommun, Heimbygda och Jämtlands läns konstförening, stiftare av Jamtli. Styrande är stiftelseverkund och stadgar från 1973, de nationella kulturpolitiska målen, museilagen samt aktuell regional kulturplan. Även om Stiftelsen Jamtli har funnits sedan 1973, sträcker sig verksamheten tillbaka till 1886. Den regionala utvecklingsstrategin samt regionens kulturplan motiverar att Jamtli ges en viktig roll för utveckling i hela länet genom musei- och kulturmiljöuppdag. Regionen utser tre ledamöter, varav en väljs till ordförande, och två suppleanter i stiftelsens styrelse. Kommunen utser två ledamöter och två suppleanter till densamma. Regionen utser ett sakkunnigt stöd till de två lekmannarevisorer och suppleanter som utses tillsammans med Östersunds kommun. Vidare utser regionen även tre ombud/representanter för årliga politiska samråd, det så kallade Jamtlisamrådet. Verksamheten finansieras av regionala och kommunala bidrag, statsbidrag via kultursamverkansmodellen samt egna intäkter. Enligt stiftelseverkunden ska verksamheten bekostas av stiftarna enligt dem emellan överenskomna villkor. Enligt samarbetsavtal mellan regionen och kommunen, fördelas kostnaden för driften av Jamtlis verksamhet med 65% på regionen och 35% på kommunen. Stiftelsen strävar efter en egenfinansiering om drygt 50% av de totala intäkterna.

Syfte och uppdrag

Stiftelsens ändamål är att förvalta stiftelsens samlingar, byggnader och markområden och hålla dem tillgängliga för allmänheten. Stiftelsen ska inom i huvudsakligen Jämtlands län bedriva och främja kulturminnesvård och museal verksamhet liksom annan därmed förenlig och närstående kulturell verksamhet. Stiftelsen kan även, i egen regi eller genom särskilt bildat organ, hyra ut eller på annat sätt affärsmässigt nyttja de byggnader de förfogar över. Tidigare har en flerårig överenskommelse med övergripande utvecklingsområden, nyckeltal samt ekonomi upprättas mellan stiftarna. Denna ersätts från 2025 med endast en årlig överenskommelse mellan stiftarna och stiftelsen med utgångspunkt i basuppdraget. I den årliga överenskommelsen anges också nivån på de offentliga anslagen.

Måluppfyllelse

Bedömningen är att uppdrag och nyckeltal har återredovisats på ett tillfredställande sätt och

att stiftelsens måluppfyllelse är god. En indikator som inte har uppnåtts är antalet besökare på Jamtli, där utfallet blev 153 911 stycken (mål: 180 000). Det är ändå en ökning med 7% i jämförelse med 2023. Av dessa var 45 285 stycken barn (29%). Jamtlis bolag, Härjedalens Fjällmuseum i Funäsdalen och Teknikland i Ope, har tillsammans haft nästan 50 000 anläggningsbesök under året. Målet om entréavgifter har uppnåtts med drygt 8,6 mkr (mål: 7,9 mkr kronor) medan målet om 2 700 sålda årskort inte nåtts. Utfallet blev 2 404 stycken. 23 stycken utställningar har visats, 11 basutställningar och 12 tillfälliga utställningar, varav 7 bild- och formutställningar. Tre uppdaterade basutställningar har invigts. Jamtlis pedagoger har under året besökt 12 skolor och förskolor i länet och där mött 30 grupper, vilket är en minskning från föregående år. 435 skolklasser eller förskolegrupper har däremot själva besökt Jamtli, vilket är en ökning. Sammanlagt deltog 9 979 elever och lärare i Jamtlis program under året. Under året öppnades Restaurang Hov upp för lunchservering samt julbord. Vidare lanserades Henifrå´ för att, genom odling av råvaror på museet, skapa en mer direkt koppling mellan Jamtlis verksamhet och den mat som serveras. Flytten från Locknemagasinet har intensifierats, med ett utflyttningsdatum satt till 1 april 2026. Ett nytt externt magasin kommer att hyras från och med andra halvåret 2025. Volontärverksamheten har fortsatt att utvecklas med aktiviteter inom alla Jamtlis avdelningar. Stiftelsen har dessutom bedrivit ett stort arbete inom kulturmiljöområdet med flera projekt, kunskapsupbyggnad och ökad synlighet.

Ekonomisk situation

2024 var det årliga verksamhetsbidraget till Jamtli 46 mkr (statsbidrag 11,6 mkr, regionbidrag 21,7 mkr och kommunbidrag 12,7 mkr). Jamtli har dessutom under 2023 och 2024 erhållit 2,1 mkr/år från Region Jämtland Härjedalen och Östersunds kommun vardera i tillfälliga anslag, för att säkerställa att de kulturhistoriska byggnaderna och samlingarna kan omhändertas på ett adekvat sätt. Den totala omsättningen var ca 93 mkr (+1,5 mkr jmf med 2023), vilket visar på en hög andel egenfinansiering. Under 2024 genererade Jamtlis kommersiella verksamheter 26 mkr i intäkter och 19 mkr genererades genom olika projekt och samarbeten. 2024 års rörelseresultat uppgick till 592 tkr att jämföra med 2023 som uppgick till 5,4 mkr. Under 2024 har personalkostnader ökat med 3 mkr samt övriga kostnader med 2 mkr, i huvudsak fastighetsrelaterade kostnader. Jamtli har under året fortsatt amortera sina lån med 950 tkr.

Sammanfattande analys och bedömning

Regionens revisorer bedömer att stiftelsens styrelse har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredställande sätt, men att arbetet med risker och internkontrollplan kan förbättras. Tidigare granskningar noterar att stiftelsens ekonomi har varit ansträngd under flera år, vilket bland annat har medfört att det varit svårt att genomföra arbete och underhåll på fastigheter. Det eftersatta underhållet medför ökade insatser under kommande år, vilket innebär stora kostnader som inte fullt ut ryms inom det årliga anslaget. Inflation, högre priser, en orolig omvärld samt en försämrad privatekonomi fortsätter att påverka verksamheten. Tillsammans med signaler om en minskad offentlig finansiering skapar det en oförutsäghet för stiftelsen. Staten har under 2025 minskat sitt anslag inom Kultursamverkansmodellen med 0,61% under 2025, vilket har drabbat Jamtli.

Jamtli fortsätter dock att arbeta strukturerat med att hitta kompletterande finansiering för verksamheten.